

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/121/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521200981
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2521200981.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Eva Behranová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany so sídlom Krajinská cesta 5053, 921 01 Piešťany, dieťa matky: B. B. C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XXX/XX, XXX XX F., zastúpená advokátskou kanceláriou RS Legal s. r. o., so sídlom Frankovská 18, 831 01 Bratislava, a otca: A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXXX I., Švajčiarsko, zastúpený JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, advokátkou, so sídlom Nám. Sv. Egídia 95, 058 01 Poprad, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 6P/43/2021-259 zo dňa 13. októbra 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a v závislom výroku IV. o náhrade trov konania r u š í a vec v zrušenom rozsahu v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. schválil rodičovskú dohodu o úprave výkonu práv a povinností k maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX, podľa ktorej sa maloletý zveruje do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec je oprávnený sa s maloletým stretávať každý nepárny mesiac posledný piatok v tomto mesiaci v čase od 15.00 hod. do 16:00 hod., v sobotu od 10:00 hod. do 11:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 11:30 hod. v prítomnosti matky. Výrokom II. uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 750 CHF mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 20.05.2021. Výrokom III. povolil otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 20.05.2021 do 30.09.2022 v sume 4.529,21 CHF zaplatiť v splátkach po 250 CHF mesačne splatných spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia nedoplatku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Svoje rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 62 ods. 1, 2, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v ďalšom texte „Zákon o rodine“), § 232 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

1.2 Vecne rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti odôvodnil tým, že mal nesporne preukázané, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti. Matka výlučne sama zabezpečuje dieťaťu starostlivosť, preto je na mieste upraviť rodičovské práva a povinnosti k maloletému. V rámci rozhodovania o výživnom pre maloletého bolo potrebné prihliadnuť tak na jeho základné potreby nevyhnutné pre jeho riadny rozvoj a vývin (strava, ošatenie, bývanie, zdravotná starostlivosť), ale aj na potreby rozvíjajúce jeho duševnú stránku, vzdelávacie, športové aktivity a pod. Matka vyčíslila

náklady na odôvodnené potreby maloletého vo výške 400 Eur, čo otec nespochybnil. Maloletý má 2 roky, nemá zvýšené nároky na výživu, je zdravý, predškolské zariadenie nenavštevuje, nemá žiadne aktivity, s ktorými by bola spojená nákladovosť. Rovnako tak nie je spojená nákladovosť ani v súvislosti s jeho kultúrnymi, rekreačnými či športovými potrebami. Avšak s ohľadom na postupne vzrastajúci vek dieťaťa a k tomu úmerne narastajúce potreby je dôvodné predpokladať nárast finančnej náročnosti jeho potrieb a záujmov aj s ohľadom na vyslovený názor matky v súvislosti s plánovaným presťahovaním do Švajčiarska. Zohľadniac uvedené skutočnosti, berúc do úvahy zásadu rovnosti životnej úrovne dieťaťa so životnou úrovňou rodiča, ktorá predchádza hľadisku odôvodnených potrieb dieťaťa, odvolávajú sa zároveň na súdnu prax a judikatúru, v zmysle ktorej i odôvodnené potreby dieťaťa by mali mať istú hranicu, súd prvej inštancie dospel k záveru, že výška výživného 750 CHF zodpovedá všetkým vyššie uvedeným kritériám.

1.3 Súd prvej inštancie ďalej dôvodil zistením, že matka aktuálne podľa jej vyjadrenia nedosahuje žiaden príjem, pretože zabezpečuje maloletému celodennú starostlivosť. Žije z úspor. Býva so synom v byte svojich rodičov, kde sa podieľa na nákladoch spojených s domácnosťou v sume 200 Eur. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec maloletého je zamestnaný ako čašník, pracuje a žije vo Švajčiarsku. Jeho mesačný príjem predstavuje čiastku 5.000 CHF (mzda + prepitné). Okrem toho má príjem z nájmu bytu vo výške 430 Eur mesačne. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu vyčíslil výšku svojich mesačných výdavkov od 01.09.2021 v sume 3.110,40 CHF (2.856,72 Eur). Na pojednávaní dňa 30.11.2021 uviedol, že jeho výdavok v súvislosti s nájomným sa znížil z 1.440 CHF na 720 CHF, nakoľko má spolubývajúcu. Na pojednávaní dňa 04.10.2022 uviedol výšku svojich mesačných výdavkov 2.500 CHF. Otec inú vyživovaciu povinnosť nemá. Pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal súd prvej inštancie z mesačného príjmu otca zo závislej činnosti 5.000 CHF a z príjmu z nájmu bytu 430 Eur mesačne, zohľadnil jeho mesačné výdavky v súvislosti s platením nájomného 720 CHF, úverových splátok 291,80 Eur, náklady spojené so stravovaním, hygienickými potrebami, platením paušálu za telefón, avšak ďalšie výdavky boli zohľadnené iba čiastočne, keďže niektoré neboli preukázané (nájomné za garáž, poistenie auta, cestná daň, náklady na auto), pričom výšku niektorých výdavkov matka namietala, k čomu sa otec nevyjadril. V zásade však platí, že výdavky sa členia na výdavky na zabezpečenie základných a nevyhnutných bežných potrieb a výdavky, ktoré vzhľadom na svoj účel nebolo nutné vynaložiť. Vo vzťahu k výdavkom otca súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine má plnenie vyživovacej povinnosti prednosť pred uspokojením jeho vlastných potrieb, čo znamená, že až potom, ako zabezpečí výživu svojho syna, má právo využiť svoje zostatkové finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb. Primárne súd skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

1.4 Vychádzajúc z vyššie uvedeného, v súlade so zaužívanou súdnou praxou, súd prvej inštancie určil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému na sumu 750 CH mesačne. Takto určené výživné súd prvej inštancie považoval za primerané majetkovým pomerom, zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, ako aj nákladom na maloletého. Tu prvoinštančný súd poukázal na životnú úroveň otca maloletého, ktorá dovoľuje dieťaťu poskytnúť väčší komfort, preto pri určení výšky výživného bolo na túto skutočnosť prihliadnuté. V opačnom prípade by išlo o zjavný nepomer v miere životnej úrovne dieťaťa a otca, čím by došlo k porušeniu článku 27 Dohovoru o právach dieťaťa.

1.5 Matka sa domáhala určenia výživného späťne odo dňa podania návrhu na súd, teda od 20.05.2021. Súd prvej inštancie určil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému počnúc dňom 20.05.2021 so splatnosťou vždy k 15. dňu v mesiaci. Ku dňu vydania rozhodnutia 13.10.2022 vznikol otcovi na zročnom výživnom dlh za 16 mesiacov (jún 2021 - september 2022) a 12 dní v mesiaci máj 2021 v celkovej výške 12.295,92 CHF. Za 12 dní v mesiaci máj 2021 295,92 CHF (12 x á 24,66 CHF/deň), za 16 mesiacov 12.000 CHF (16 x 750 CHF). Otec preukázateľne zaplatil v rozhodnom období výživné v celkovej výške 7.766,71 CHF. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že do platby výživného za máj 2021 bola zahrnutá čiastka 800 CHF zo dňa 30.04.2021, keďže je výživné zročné vždy na mesiac dopredu (§ 76 ods. 1 Zákona o rodine), avšak do výživného neboli započítané úhrady otca pre maloletého na Vianoce a k narodeninám v celkovej výške 400 CHF, pretože tieto súd prvej inštancie posúdil ako príležitostné platby k sviatkom, nesmerujúce k uspokojovaniu odôvodnených potrieb maloletého. Rozdiel medzi vzniknutým dlhom na zročnom výživnom a platbami otca tak predstavuje čiastku 4.529,21 CHF, ktorú je otec povinný maloletému uhradiť. Tento nedoplatok súd prvej inštancie povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 250 CHF spolu s bežným výživným, teda celkom vo výške 1.000 CHF,

príčom tieto splátky bude otec maloletému uhrádzať k rukám matky až do úplného zaplatenia zročného výživného s tým, že pokiaľ neuhradí čo i len jednu splátku, stane sa zročným celé dlžné plnenie.

1.6 O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Proti výroku II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie matka aj otec maloletého.

Z obsahu odôvodnenia odvolania matky vyplýva, že svoje odvolanie právne podoprela dôvodmi formulovanými v ustanoveniach § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, keď uviedla, že súd prvej inštancie síce vykonal dokazovanie na určenie výšky výživovacej povinnosti otca voči maloletému v potrebnom rozsahu, nesprávne však vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania. Nesprávne vyhodnotil zárobkové možnosti a schopnosti otca maloletého, a nestanovil tak primerané výživné vzhľadom na tieto jeho možnosti a schopnosti a reálne a očakávané potreby maloletého. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že príjem otca ako čašníka predstavuje mesačne 4.400 CHF netto a podľa vyjadrenia otca mesačne zarobí na prepitnom cca 1.000 Eur. Otec sa počas celého konania usiloval o to, aby súd stanovil jeho výživovacu povinnosť voči maloletému v čo najnižšej výške, neuviedol preto súdu prvej inštancie pravdivú informáciu o jeho skutočnom mesačnom príjme z prepitného. Ešte počas ich spolužitia sa jej otec maloletého neraz vysmieval, že on s prepitným zarobí podstatne viac ako ona, ktorá je vyštudovanou lekárkou (v tom čase bol jej čistý mesačný príjem 6.500 CHF, čo je dokladované aj v súdnom spise). Navrhované výživné zo strany matky, aj pri akceptovaní otcov úvážaného bočného príjmu, zodpovedá jeho zárobkovým možnostiam a schopnostiam (berúc do úvahy doterajšiu súdnu prax odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie pri určení výšky výživného na maloleté dieťa) a zodpovedá aj základnej zásade, o ktorú sa opiera zákonná úprava výživovacej povinnosti rodičov voči svojim deťom, t. j. právo detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3.1 Matka v odvolaní ďalej konštatovala, že hneď ako bude môcť umiestniť maloletého syna do materskej škôlky vo Švajčiarsku, plánuje sa vrátiť do Švajčiarska a začať znovu pracovať. Tak, ako s návratom na Slovensko po narodení maloletého mala značné výdavky vynaložené na ukončenie prenájmu bytu a iných služieb vo Švajčiarsku a sťahovacích nákladov spojených s presťahovaním jej domácnosti na Slovensko, rovnako teraz ju budú čakať náklady spojené s návratom do Švajčiarska. Na týchto nákladoch sa otec maloletého žiadnym spôsobom nepodieľal, hoci zo Švajčiarska sa sťahovala na Slovensko výlučne z dôvodu, že otec prestal mať záujem o spoločný život s matkou a maloletým, neposkytoval matke žiadnu podporu v súvislosti so starostlivosťou o dieťa, takže bez zázemia vo Švajčiarsku bola nútená vrátiť sa na Slovensko.

3.2 Z uvedených dôvodov matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil tak, že zaviazá otca maloletého prispievať na jeho výživu sumou 1.000 CHF mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 20.05.2021 a nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 20.05.2021 do rozhodnutia odvolacieho súdu povolí otcovi zaplatiť v splátkach po 300 CHF mesačne splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok.

4. Otec svoje odvolanie právne odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP a ustanovením § 62 ods. 1 CMP.

4.1 Vecne otec dôvodil tým, že prvoinštančný súd nesprávne a neúplne zistil skutočný stav vecí. Súdom určenú výšku výživovacej povinnosti považoval vzhľadom na všetky okolnosti, najmä na oprávnené potreby preukázané v konaní a vek maloletého, ktorý má 2 roky, za neprimerane vysokú. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP/50/2009 zo dňa 31.07.2009, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP/36/2008 zo dňa 18.07.2008, nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 730/2014 – 17. S prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletého a spotrebný charakter výživného, súd prvej inštancie nesprávne určil výšku výživného, keď priznal výživné vo výške podstatne vyššej, ako boli preukázané náklady na maloletého matkou. Matka v konaní uviedla, že náklady na ňu a maloletého sú mesačne vo výške 400 Eur, čo otec ani nerozporoval. Súd v konaní okrem spoľahlivého zistenia majetkových a zárobkových možností otca neskúmal a v konaní nebolo ani preukázané, že by

výdavky na maloletého odôvodňovali priznanie výživného vo výške 750 CHF mesačne. Čo sa týka tzv. výšky prepitného, ide o variabilnú zložku k mesačnému príjmu vo vopred neurčiteľnej výške, pričom odmeňovanie otca prepitným od zákazníkov nie je automatické, ale závisí od viacerých faktorov. V prípadoch povinných rodičov s výrazne nadštandardnými príjmovými a majetkovými pomermi dal otec do pozornosti nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV ÚS 650/15 zo dňa 22.12.2015.

4.2 Súd pri určení výšky výživného vychádzal z príjmu otca, prihliadol na súčasné pomery matky, ktorá žije z úspor, nezisťoval však a vôbec neprihliadol na skutočné majetkové pomery matky. Matka pred narodením maloletého pracovala ako lekárka a jej mesačný príjem dosahoval sumu 7.000 eur. Po nástupe na materskú bola matka poberateľkou materskej dávky v nadštandardnej výške 237 CHF (217,67 Eur) na deň, čo je viac ako 7.000 CHF (6.429,10 Eur) mesačne. Vzhľadom na vytvorenie veľmi vysokých úspor matkou a ich nezohľadnením, sa preto javí určená výška výživného ako neprímeraná. Navyše rodičia maloletého pred jeho narodením spísali pred matričným úradom Švajčiarskej konfederácie vyhlásenie, v zmysle ktorého sa obidvaja rodičia zaviazali prevziať spoločnú zodpovednosť za dieťa, podieľaní sa na jeho opatere a na výživnom, každý v podiele 50 %. Súd prvej inštancie v bode 29. odôvodnenia rozsudku síce uviedol, že pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. V konaní sa však vôbec nezaoberal výškou životnej úrovne matky. V tejto súvislosti otec poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/68/2018 zo dňa 30.04.2019. Súd prvej inštancie nezhodnotil danú situáciu objektívne, čo otec považuje za hrubé porušenie jeho základných práv, nakoľko súd vôbec neprihliadol na skutočnosť, že matka sa sama aj pod stratou akéhokoľvek príjmu svojvoľne rozhodla zostať zabezpečovať maloletému osobnú starostlivosť, aj keď zvyklosťou v štátoch západnej Európy je nástup žien po uplynutí materskej dovolenky do práce a umiestnenie maloletých detí do jasli, príp. opatrovatelkám. Rovnako matka na pojednávaní zo dňa 31.05.2022 tvrdila, že nemá nárok na poberanie rodičovského príspevku na území SR z toho dôvodu, že je sociálne poistená vo Švajčiarsku a na území SR si neplatila žiadne odvody. Uvedené sa nezakladá na pravde, pretože v zmysle zákona o rodičovskom príspevku, rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa. Oprávnenou osobou je okrem iného rodič dieťaťa, ktorému vzniká nárok na rodičovský príspevok, ak zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa a má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR alebo je osobou podľa osobitného predpisu. Nárok na rodičovský príspevok nevzniká, ak sa oprávnená osoba a dieťa zdržiavajú v štáte, ktorý nie je členským štátom Európskej únie, zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskou konfederáciou a počas pobytu v tomto štáte oprávnená osoba nie je povinne verejne zdravotne poistená v Slovenskej republike alebo ak má nárok na materské alebo má nárok na obdobnú dávku ako materské v členskom štáte a suma materského alebo obdobnej dávky ako materské v členskom štáte, ako aj v prípade ak štát, ktorý nie je členským štátom, vypláca jednej z nich obdobnú dávku ako rodičovský príspevok alebo obdobnú dávku ako materské. Vzhľadom na uvedené sa podľa názoru otca matka svojvoľne vzdala poberania rodičovského príspevku a splnenia podmienok preň z dôvodu poberania obdobnej alebo inej výhodnejšej dávky vyplácanej na území Švajčiarskej konfederácie, príp. iného druhu pomoci od Švajčiarskej konfederácie pre osamelé matky. Aj napriek primárnemu skúmaniu možnosti, schopnosti a majetkových pomerov povinného rodiča bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa pri určení výšky výživného aj majetkovými pomermi a inými príjmami matky.

4.3 Podľa otca, ak by súd zotrval na výživnom vo výške 750 CHF mesačne, nastane hrubý a amorálny nepomer medzi životnou úrovňou dieťaťa a matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Takto určená výška výživného sa míňa zmyslu a účelu Zákona o rodine na zabezpečenie potrieb dieťaťa a má skôr charakter monetarizácie maloletého dieťaťa v prospech zabezpečenia životnej úrovne matky maloletého, prípadne ďalších spolu žijúcich osôb. V prípade, ak by aj súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné na maloletého vo výške 750 CHF, je nevyhnutné ustáliť výšku odôvodnených potrieb maloletého a prevyšujúcu časť výživného určiť na tvorbu úspor.

4.4 Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu v zrušenej časti vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniu matky sa vyjadril otec s tým, že skutočnosti uvádzané matkou ohľadom jeho príjmu označil za nepravdivé. Z už predložených prekladov mzdových listov 2020 a 2021 z nemeckého jazyka do slovenského jazyka vyplýva, že priemerná hrubá mzda otca vrátane mesačne vyplácaného 13. platu

sa pohybuje vo výške 4.400 Eur. Čo sa týka tzv. tringeltov, táto časť mzdy je variabilná a nestabilná, a preto nie je možné vychádzať zo sumy tringeltov uvádzanej matkou. Na dôvazok otec poukázal na to, že počas tzv. lockdownu dostával výlučne mesačne mzdu vo výške 80 % z jeho priemerného zárobku, čo činí cca 3.400 CHF alebo napríklad v prípade jeho práceneschopnosti, stráca nárok na tringelty. Čo sa týka námietky matky v súvislosti s nezaujmom otca o spoločný život s matkou a maloletým, k tomuto podal vysvetlenie už v minulosti. Otec v žiadnom prípade nestratil záujem o svoje dieťa, má opravdivý záujem o prehĺbenie vzťahu k maloletému, chce sa podieľať na jeho výchove, byť súčasťou jeho života, a to nielen plnením svojej vyživovacej povinnosti. Práve matka bránila otcovi v styku s maloletým. Nebolo mu umožnené vidieť maloletého počas takmer 5 mesiacov. K výdavkom so sťahovaním otec uviedol, že aj on mal po rozchode s matkou značné výdavky vynaložené na zabezpečenie samostatného bývania vo Švajčiarsku. Rozhodnutie matky presťahovať sa na Slovensko k rodičom za účelom uľahčenia starostlivosti o maloletého bolo slobodnou voľbou matky. Otec mal záujem matke pomôcť a podieľať sa na starostlivosti o maloletého v rámci jeho možností a schopností. Z vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v jeho odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie mal otec za to, že jeho odvolanie je dôvodné a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že odvolanie otca je nedôvodné. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, v súlade s návrhmi rodičov maloletého a jeho kolízneho opatrovníka. Vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu objasnilo skutočný stav vecí potrebný na rozhodnutie. Určenie výšky vyživovacej povinnosti otca v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine, ktoré upravujú vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, je otázkou právneho posúdenia zo strany súdu na základe výsledkov vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie určil vyživovaciu povinnosť otca vo výške 750 CHF mesačne, ktorú matka považuje za nízku, zatiaľ čo otec za neprimerane vysokú presahujúcu preukázané oprávnené potreby maloletého. Otec sa odvoláva na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, z ktorých má vyplývať spotrebný charakter mesačného výživného, ktoré má zodpovedať preukázaným mesačným nákladom na dieťa. V tejto súvislosti matka zdôraznila, že všetky náklady spojené so zabezpečením výbavy pre maloletého a všetkých jeho ďalších potrieb od jeho narodenia znáša výlučne sama a na tieto otec spočiatku neprispieval vôbec, neskôr len nepravidelne. Do januára 2021 žila aj s maloletým vo Švajčiarsku, kde všetky náklady spojené so zabezpečením výbavy a základných potrieb dieťaťa sú podstatne vyššie ako na Slovensku. V januári 2021 sa vrátila s maloletým na Slovensko z dôvodu, že otec maloletého s nimi odmietol žiť. Ostala vo Švajčiarsku s novorodencom, bez pomoci a opory, preto nemala inú možnosť, len zrušiť svoju domácnosť vo Švajčiarsku a presťahovať sa na Slovensko. Sťahovanie s niekoľkomesačným kojencom predstavovalo pre ňu veľkú psychickú a fyzickú záťaž, ako i vysoké finančné náklady. Otec maloletého jej v ničom nepomohol a ani sa na sťahovaní finančne nepodieľal. Keby otec od narodenia maloletého prispieval na jeho výživu v rozsahu, ktorý zodpovedal jeho zárobkovým možnostiam a schopnostiam, mohla si zabezpečiť pomoc pri opatrovaní maloletého, a tak uľahčiť sebe aj maloletému život v období sťahovania na Slovensko a zabezpečiť potreby maloletého na kvalitnejšej úrovni. Potreby maloletého však mohla zabezpečovať len v rozsahu a na úrovni, ako jej umožňovali úspory s vedomím, že nie je isté, kedy bude môcť opäť pracovať a s vedomím, že na výživné zo strany otca sa spoliehať nemôžem, pretože ho poukazoval nepravidelne a podľa svojho uváženia. Výdavky na seba a na maloletého sa preto snažila obmedzovať čo najviac, pričom otec to teraz zneužíva na argumentáciu, že potreby dieťaťa sú len 400 Eur mesačne. Za nepatričné matka považovala odvolávanie sa otca na dohodu spísanú na obecnom úrade vo Švajčiarsku (nie pred notárom), že sa budú obaja podieľať na spoločnej zodpovednosti za dieťa, na jeho opatere a na výživnom, každý v podiele 50 %. Matka uviedla, že otec maloletého ich opustil krátko po jeho narodení, doteraz ho nenavštevuje a nijako sa nepodieľa na zabezpečení starostlivosti o neho. Jediné, čo pre maloletého robí, je prispievanie na jeho výživu v rozsahu sotva polovice toho, čo by vzhľadom na svoj príjem mal a mohol poukazovať. Nad rámec zaslaného výživného otec nič neuhrádza, maloletého nenavštevuje, nekupuje mu žiadne dary a keďže sa s ním nestretáva, nemiňa žiadne finančné prostriedky na jeho potreby počas stretávania. Dovoľávať sa za týchto okolností plnenia tejto dohody je podľa matky nepatričné a amorálne. Matka ďalej uviedla, že v prípade, že bude pracovať opäť vo Švajčiarsku, maloletého musí umiestniť v detskom zariadení. Pri dieťati vo veku od 19 mesiacov predstavuje mesačný pobyt v materskej škole náklady vo výške 2.625 CHF. Poukazovanie na životnú úroveň matky je rovnako nepatričné a amorálne, nakoľko otec veľmi dobre vie, že matka je z dôvodu starostlivosti o maloletého bez príjmu, pričom opätovne začne zarábať, až keď bude môcť umiestniť dieťa do predškolského zariadenia. Maloletý je v útlom veku a jej osobná starostlivosť o neho v plnom rozsahu vyrovnáva jej finančný príspevok na zabezpečenie potrieb maloletého.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - otec a matka dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP á contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

10. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

11. Podľa § 37 CMP si súd môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

12. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

13. Podľa § 217 ods. 1 CSP, prvá veta pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

14. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie na návrh matky zo dňa 20.05.2021 konal vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A., narodenému XX.XX.XXXX z partnerského vzťahu s otcom dieťaťa, s ktorým od decembra 2020 nežijú v spoločnej domácnosti. Matka s maloletým A. v čase rozhodovania súdu prvej inštancie žila na Slovensku a otec maloletého vo Švajčiarsku, kde aj pracoval. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní schválil rodičovskú dohodu, ktorou sa maloletý zveruje do osobnej starostlivosti matky a upravil styk otca s maloletým (výrok I.). Výrokom II. rozhodnutia súd uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 750 švajčiarskych frankov (CHF) mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 20.05.2021. Výrokom III. povolil otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 20.05.2021 do 30.09.2022 v sume 4.529,21 CHF zaplatiť v splátkach po 250 CHF mesačne splatných spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia nedoplatku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

15. Po odvolaní matky aj otca sú predmetom odvolacieho prieskumu výroky II., III. a IV. napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

16. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na základné zásady konaní vo veciach maloletých, premietnutých do citovaných ustanovení § 35 a 36 CMP, podľa ktorých je súd povinný zistiť skutočný stav veci, pričom je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Ide o vyšetrovaciu zásadu, ktorej dôsledkom je primárna povinnosť a zodpovednosť súdu za zistenie stavu, čo najbližšieho k skutočným hmotnoprávnym pomerom. Túto povinnosť musí súd splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivity účastníkov. V tejto súvislosti odvolací súd upozorňuje aj na správnu aplikáciu citovaného ustanovenia § 191 CSP, v zmysle ktorého konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotiacia úvaha súdu musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, v prípade konania vo veciach maloletých musí vychádzať z dokazovaním zisteného skutočného stavu veci a napokon musí byť preskúmateľná v inštančnom postupe. Výsledky hodnotenia dôkazov sú imanentnou súčasťou odôvodnenia rozsudku.

17. Súd prvej inštancie v zmysle citovaných procesných noriem dôsledne nepostupoval, výsledkom čoho je jednak nedostatočné zistenie skutočného stavu, jednak nejasnosť postupu, akým dospel k svojim záverom premietnutým do napadnutého rozhodnutia.

18. Podľa ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20. Podľa ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa ustanovenia § 63 ods. 3 Zákona o rodine ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

23. Vo výroku II. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť platiť výživné pre maloletého A. v sume 750 CHF mesačne k rukám matky s účinnosťou od 20.05.2021. V bode 4. a nasl. odôvodnenia rozsudku, po skonštatovaní vykonania dokazovania „...oboznámením obsahu návrhu matky, písomných vyjadrení účastníkov konania, listinných dôkazov predložených účastníkmi, výsluchom matky, otca, správou opatrovníka z prešetrovaných pomerov, ako aj ďalším obsahom súdneho spisu“,... v rámci popísania zisteného skutočného (súd nesprávne uviedol, že „skutkového“) stavu, súd prvej inštancie k pomeroch matky a maloletého uvádza nasledovne: „Matka spolu s maloletým A. býva v 3-izbovom byte jej rodičov, kde má k dispozícii jednu izbu. Maloletý A. je zdravý. Ona nemá žiaden príjem, nevlastní žiaden majetok, inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec na maloletého platí výživné sporadicky, s dieťaťom sa nestretáva. Jej výdavky spolu s výdavkami na syna predstavujú výšku 400 eur, mesačne prispieva na bývanie rodičom 200 eur, žije zo svojho sporiaceho účtu. Podľa jej názoru požadovaná výška výživného (1.000 CHF - pozn. odvolacieho súdu) zodpovedá schopnostiam a možnostiam otca, ktorého príjem predstavuje čiastku 5.000 CHF, ona v súčasnosti žije len zo svojich úspor, pričom plánuje návrat do Švajčiarska a pokiaľ bude dieťa umiestnené v predškolskom zariadení vo Švajčiarsku náklady na jeho potreby neúmerne vzrastú.“ Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia nekonkretizuje o aké výdavky ide a na základe akých dôkazov dospel k zisteniu, že výdavky matky spolu so synom predstavujú 400 eur. Nekonkretizuje aká suma predstavuje výdavky na maloleté dieťa a aké sú potreby dieťaťa, ktoré v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo vo veku dvoch rokov. Ako vyplýva zo zistení súdu uvedených v odôvodnení rozsudku, dieťa je zdravé, nemá zvýšené náklady na výživu, spolu s matkou býva v byte rodičov matky dieťa, ktorým matka prispieva 200 eur mesačne na bývanie, dieťa nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva zistenie o pomeroch matky, jej životnej úrovne, v akej výške sú jej úspory, z ktorých, ako uvádza, žije, prípadne iné majetkové práva, či je vlastníčkou nehnuteľností, hodnotných hnutel'ných vecí, či vlastní napr. motorové vozidlo, hodnotné obrazy, cenné papiere, hodnotné šperky... Súd prvej inštancie sa uspokojil len s tvrdením matky, že je bez príjmu a nemá majetok, čo sa odvolaciemu súdu nejaví vierohodné vzhľadom k skutočnosti, že matka dlhodobo pracovala vo Švajčiarsku ako lekárka. Odvolací súd súčasne upozorňuje súd prvej inštancie, že je potrebné rozlišovať medzi tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami účastníkov uvádzanými v návrhu, resp. vyjadreniach a medzi spoľahlivo zisteným skutočným stavom. Na uvedené odvolací súd poukazuje v súvislosti s hodnotiacim úsudkom matky (prostredníctvom jej právnej zástupkyne) ohľadne príjmu otca a jeho schopností a možností ktoré súd prvej inštancie prevzal za zistený skutočný stav z vyjadrenia na pojednávaní dňa 31.05.2022, pričom v bode 7. odôvodnenia rozsudku nie je jednoznačne súdom ustálené ani to, aký v skutočnosti bol v rozhodnom čase príjem otca. Súd na jednej strane uvádza hrubú mzdu otca v sume 4.400 CHF + 13. mzdu vo výške cca 4.700 CHF (v hrubom), s prídavkami na maloletého čistý mesačný príjem v sume 4.000 CHF. Na druhej strane, vychádzajúc z tvrdení otca, uvádza jeho príjem v sume 5.000 CHF,

pričom konštatuje mesačné sprejitné, ktoré otec dostáva v sume 1.000 CHF a príjem z prenájmu bytu v Poprade v sume 430 eur mesačne.. Odvolací súd tu dodáva, že v zmysle citovaného ustanovenia § 37 CMP si súd môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním. Úplne nedôvodné je odôvodnenie výšky výživného predpokladom postupne narastajúcich potrieb dieťaťa v súvislosti s plánovaným presťahovaním matky a maloletého do Švajčiarska. Odvolací súd poukazuje na citované ustanovenie § 217 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého v čase vyhlásenia rozsudku musí byť ustálený skutkový aj právny základ rozhodnutia. Nie je tak prípustné v rozhodovacom procese o výške výživného prihliadať na okolnosti, resp. pomery účastníkov, ktoré sú hypotetické a ešte nenastali.

24. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia.

25. Rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti.

26. Súd prvej inštancie správne poukázal na právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov i na zásadu, podľa ktorej aj odôvodnené potreby dieťaťa by mali mať istú hranicu. Napriek uvedenému podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie nesprávne aplikoval citované ustanovenia § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

27. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 650/15, ktorý v prostredí slovenského súdnictva formálne nie je najvyššou súdnou autoritou v zmysle Civilného sporového poriadku, s jeho myšlienkovými pochodmi a závermi sa však odvolací súd v preskúmvanej veci stotožňuje. Podľa tohto nálezu rovnaká životná úroveň neznamená, že deti musia mať k dispozícii rovnaké množstvo finančných prostriedkov ako rodičia. Zhodu v životnej úrovni medzi rodičmi a deťmi je potrebné hľadať predovšetkým v samotnom spôsobe života, využívaní kultúrnych, športových a spoločenských možností. Rovnaká životná úroveň musí dieťaťu umožňovať žiť takým štýlom života, ktorý by ho pri porovnaní s ostatnými členmi rodiny nevylučoval z jej celku alebo ktorý by nevytváral neodôvodnené rozdiely medzi rodičmi a deťmi. Zmyslom právnej úpravy výživného je zaistiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými, aké by malo, ak by rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali.

28. Odvolací súd v preskúmanej veci dospel k záveru, že otcom a matkou uvedené odvolacie dôvody v nadväznosti na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie sú naplnené. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie totiž nemožno ustáliť s akým výsledkom v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine, konajúci súd vyhodnocoval majetkové a zárobné pomery oboch rodičov, rozsah odôvodnených potrieb na strane maloletého, limitovaných aj výškou životnej úrovne povinného rodiča. Súd prvej inštancie vo vzťahu k osobným, majetkovým a zárobným pomerom rodičov (najmä matky) a ustáleniu odôvodnených nákladov na maloletého, ani nevykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu veci, v čoho dôsledku nie je možné odvolacie námietky otca a matky vo vzťahu k prijatým skutkovým záverom a ich právnomu posúdeniu ani dôsledne a riadne vyhodnotiť.

29. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti výšky výživného na maloletého v sume 750 CHF (podľa kurzového lístka NBS ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie 1 CHF = 1,02 EUR), keď dôsledne neustálil rozsah jeho odôvodnených potrieb a tieto neposúdil vo vzťahu k zárobným možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zohľadnením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov a až napokon pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch maloletého dieťaťa bude podieľať každý z rodičov (pri zohľadnení zárobných schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa). S poukazom aj na uvedenú argumentáciu je rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý určil výživné na maloletého A. v sume 750 CHF nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie vychádzal z matkou vyčíslených nákladov v sume 400 eur (nekonkretizovaných, navyiac v bode 6. napadnutého rozhodnutia má ísť o sumu výdavkov spolu na matku aj dieťa), predpokladaného nárastu finančných potrieb a záujmov maloletého a plánovaným presťahovaním sa matky spolu s maloletým do Švajčiarska. Súd prvej inštancie odôvodnil výšku výživného aj zaužívanou súdnou praxou, ktorú však tiež nekonkretizoval. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 2 CSP, v súlade s ktorým za ustálenú rozhodovaciu prax je potrebné považovať rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít akými sú Najvyšší súd SR, Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie. V prípade rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sú to predovšetkým rozhodnutia publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, ale aj rozhodnutia veľkého senátu Najvyššieho súdu SR. Súd prvej inštancie neuviedol, ktoré z rozhodnutí uvedených súdnych autorít mal na mysli v súvislosti s poukazom na zaužívanú súdnu prax. Súd prvej inštancie sa nevyrovnal ani s námietkami otca, v rámci ktorých otec navrhol prípadnú tvorbu úspor. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie je potrebné preukazovať bežné výdavky maloletého dieťaťa (strava, hygiena, oblečenie, obuv, a pod.), avšak je potrebné ustáliť ich primeranosť v súvislosti s vekom, zdravotným stavom a rastom životných nákladov. Mimoriadne a zvýšené výdavky na maloletého, je možné zohľadniť po ich skutočnom preukázaní.

30. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

31. Poukazom na citované zákonné ustanovenie odvolací súd zdôrazňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Z uvedeného vyplýva, že súd nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument použitý v priebehu konania, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o uplatnenej žalobe (návrhu). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu však musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností a akými úvahami sa riadil, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré procesné normy kladú na obsah odôvodnenia rozhodnutia. Dôsledkom uvedenej absencie riadneho odôvodnenia rozhodnutia je zmätočnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je pritom porušením základného

práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, zaručeného čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odvolací súd ďalej konštatuje, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je treba považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie, je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní.

32. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

33. Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

34. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

35. Odvolací súd konštatuje dôvodnosť odvolania uplatneného otcom maloletého, keď došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu uplatneného v zmysle § 365 ods. 1 f) a § 62 ods. 1 CMP pričom došlo aj k naplneniu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP.

36. Vychádzajúc z vyššie uvedenej argumentácie odvolací súd dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP pretože súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pričom uvedený nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Podľa § 391 ods. 1 CSP potom odvolací súd v zrušenej zamietajúcej časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec znova prejedná, vykoná dokazovanie smerujúce k odstráneniu vyššie uvedených pochybení. Najmä doplní dokazovanie zamerané na ustálenie priemerných mesačných nákladov na maloletého A., pričom v odôvodnení rozsudku uvedie, ktoré matkou vyčíslené ale aj preukázané náklady považuje za dôvodné, či niektoré z nich považuje za dôvodné čiastočne, v akej výške a prečo. U oboch rodičov – teda aj u matky bude zároveň potrebné zisťovať ich aktuálne majetkové pomery, životnú úroveň. Vzhľadom k plynutiu času od prvoinštančného rozhodnutia doplní dokazovanie k plateniu výživného na maloletého zo strany otca (za účelom ustálenia prípadného nedoplatku na výživnom vo vzťahu k napadnutému výroku III.) , ako aj plnenie si vyživovacej povinnosti k maloletému všeobecne (t. j. nad rámec určeného výživného). Vo veci rozhodne po zistení skutočného stavu v čase svojho rozhodnutia, na základe vykonania na vec vzťahujúceho sa dokazovania. Tu odvolací súd opäť zdôrazňuje, že predmetné konanie je konaním o určení výživného na maloletého A., nie je prípustné prihliadať na okolnosti, ktoré sú hypotetické a ešte nenastali – ako je matkou uvádzané plánované presťahovanie sa do Švajčiarska a s tým spojené náklady, resp. zvýšenie nákladov na maloletého. Súd prvej inštancie sa teda v procese rozhodovania bude dôsledne zaoberať všetkými skutočnosťami a zákonnými kritériami rozhodujúcimi pre rozhodnutie o výške výživného a v prípade ak dospeje k záveru o splnení podmienok v zmysle § 63 ods. 3 Zákona o rodine zväží možnosť tvorby úspor. Po doplnení dokazovania a ustálení skutočného stavu potom prvoinštančný súd vo veci opätovne rozhodne, nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné. Odvolací súd pripomína, že rozhodnutie

a odôvodnenie rozhodnutia musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností a byť založené na hodnotiacich úvahách súdu vyplývajúcich z konkrétnych zistených schopností, možností a majetkových pomerov rodičov dieťaťa (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine) ako aj odôvodnených potrieb maloletého A.. V rozsudku teda uvedie stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní návrhov rodičov, riadne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov konania týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu k výživnému na maloletého, prípadne uvedie aj dôvod prípadného nevykonania účastníkmi navrhnutého dokazovania.

38. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam sa odvolací súd nezaoberal ďalšími odvolacími námietkami rodičov maloletého, ktoré v kontexte dôvodov tohto rozhodnutia považoval za menej významné.

39. V súlade s ustanovením § 396 ods. 3 CSP rozhodne o náhrade trov konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

40. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).